OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU DRAFFT

2022 Rhif (Cy.)

GALLUEDD MEDDYLIOL, CYMRU

Rheoliadau Galluedd Meddyliol (Amddifadu o Ryddid: Monitro ac Adrodd) (Cymru) 2022

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Diwygiwyd Deddf Galluedd Meddyliol 2005 (p. 9) ("Deddf 2005") gan Ddeddf Galluedd Meddyliol (Diwygio) 2019 (p. 18) ("Deddf 2019") i ddarparu ar gyfer proses newydd ar gyfer awdurdodi trefniadau er mwyn galluogi i ofal neu driniaeth gael ei roi neu ei rhoi i bersonau nad yw'r galluedd ganddynt i gydsynio i'r trefniadau, sy'n arwain at eu hamddifadu o'u rhyddid ("y trefniadau"). Yn benodol, mae Deddf 2019 yn mewnosod Atodlen newydd AA1 yn Neddf 2005, sy'n cynnwys y cynllun gweinyddol newydd ar gyfer awdurdodi'r trefniadau hynny ("Diogeliadau Amddiffyn Rhyddid"). Bydd y Diogeliadau Amddiffyn Rhyddid yn disodli'r cynllun diogeliadau wrth amddifadu o ryddid a nodir yn Atodlen A1 i Ddeddf 2005.

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud darpariaeth ar gyfer monitro gweithrediad Atodlen AA1 ac adrodd arno o ran Cymru.

Mae rheoliad 2 yn darparu diffiniadau at ddibenion y Rheoliadau ac yn diffinio "corff monitro" fel naill ai Arolygiaeth Gofal Cymru ("AGC"), Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru ("AGIC") neu Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru, y cyfeirir ati'n gyffredin fel "Estyn". AGC fydd y corff monitro fel arfer mewn achosion pan fo trefniadau a awdurdodir o dan Atodlen AA1 yn cael eu cyflawni mewn lleoliad gofal cymdeithasol. AGIC fydd y corff monitro fel arfer mewn achosion pan fo trefniadau a awdurdodir o dan Atodlen AA1 yn cael eu cyflawni mewn lleoliad gofal iechyd. Mewn achosion pan fo trefniadau a awdurdodir o dan Atodlen AA1 yn cynnwys darpariaeth addysg fel rhan o'r trefniadau hynny, Estyn fydd y corff monitro fel arfer.

Mae rheoliad 3 yn darparu bod rhaid i gorff monitro fonitro’r Diogeliadau Amddiffyn Rhyddid ac adrodd arnynt o ran Cymru.

Mae rheoliad 4 yn darparu y caiff corff monitro lunio adroddiad ar y cyd â chorff monitro arall ar weithrediad y Diogeliadau Amddiffyn Rhyddid.

Mae rheoliad 5 yn darparu y caiff corff monitro ofyn am gymorth gan gorff monitro arall mewn cysylltiad â’i ddyletswyddau i fonitro’r Diogeliadau Amddiffyn Rhyddid ac adrodd arnynt o dan reoliad 3.

Mae rheoliad 6 yn pennu pwerau’r corff monitro mewn cysylltiad â’i ddyletswyddau monitro ac adrodd o dan reoliad 3. Mae’r pwerau a bennir yn rheoliad 6 yn cynnwys pŵer i ymweld ag unrhyw fan lle y mae trefniant awdurdodedig yn cael ei gyflawni, cwrdd â’r person y gofelir amdano ac edrych ar gofnodion penodol sy’n ymwneud â gofal a thriniaeth y person y gofelir amdano. Wrth arfer y pwerau hyn mae gan y corff monitro ddyletswydd i roi sylw i unrhyw God Ymarfer a ddyroddir o dan adran 42 o Ddeddf 2005.

Mae rheoliad 7 yn gwneud darpariaeth ar gyfer cynnal cyfarfodydd gan y corff monitro.

Mae rheoliad 8 yn darparu bod rhaid i gorff cyfrifol Cymreig hysbysu corff monitro os yw’n dechrau’r broses ar gyfer awdurdodi trefniadau o dan y Diogeliadau Amddiffyn Rhyddid ac os yw’n awdurdodi, yn adnewyddu neu’n amrywio trefniant awdurdodedig a bod trefniant awdurdodedig wedi dod i ben. Rhaid i gorff cyfrifol hefyd ddarparu i gorff monitro unrhyw wybodaeth y mae’r corff monitro yn gofyn yn rhesymol amdani at ddiben cyflawni ei swyddogaethau.

Mae gwybodaeth bellach am weithrediad y Rheoliadau hyn ac am fonitro’r Diogeliadau Amddiffyn Rhyddid ac adrodd arnynt wedi ei nodi yn y Strategaeth Monitro ac Adrodd ar gyfer Cymru.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â’r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, lluniwyd asesiad effaith rheoleiddiol o’r costau a’r manteision sy’n debygol o ddeillio o gydymffurfio â’r Rheoliadau hyn. Gellir cael copi o’r Strategaeth Monitro ac Adrodd ar gyfer Cymru a’r Asesiad Effaith Rheoleiddiol oddi wrth: Yr Is-adran Iechyd Meddwl, Camddefnyddio Sylweddau a Grwpiau Agored i Niwed, Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NQ.

OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU DRAFFT

2022 Rhif (Cy.)

GALLUEDD MEDDYLIOL, CYMRU

Rheoliadau Galluedd Meddyliol (Amddifadu o Ryddid: Monitro ac Adrodd) (Cymru) 2022

Gwnaed	***
Gosodwyd gerbron Senedd Cymru	***
Yn dod i rym	***

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn drwy arfer y pwerau a roddir gan baragraff 44(1) a (2) o Atodlen AA1 i Ddeddf Galluedd Meddyliol 2005(**1**).

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Galluedd Meddyliol (Amddifadu o Ryddid: Monitro ac Adrodd) (Cymru) 2022.

(2) Daw'r Rheoliadau hyn i rym ar *** 2022.

(3) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2. Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr "AGC" ("*CIW*") yw Arolygiaeth Gofal Cymru(**2**);

ystyr "AGIC" ("*HIW*") yw Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru(**3**);

(**1**) 2005 p. 9. Mewnosodwyd Atodlen AA1 gan adran 1(4) o Ddeddf Galluedd Meddyliol (Diwygio) 2019 (p. 18). *Gweler* y diffiniad o "appropriate authority" ym mharagraff 44(3)(b) o'r Atodlen honno.

(**2**) Mae AGC yn is-adran weithredol ar wahân o'r Adran Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn Llywodraeth Cymru sy'n gweithredu ar ran Gweinidogion Cymru.

(**3**) Mae AGIC yn is-adran weithredol ar wahân o'r Adran Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn Llywodraeth Cymru sy'n gweithredu ar ran Gweinidogion Cymru.

ystyr “Atodlen AA1” (“*Schedule AA1*”) yw Atodlen AA1 i Ddeddf 2005;

mae i “awdurdodiad”, “cofnod awdurdodiad”, “corff cyfrifol”, “person y gofelir amdano” a “trefniadau” yr ystyr a roddir i “authorisation”, “authorisation record”, “responsible body”, “cared-for person” ac “arrangements” ym mharagraff 3 o Atodlen AA1;

ystyr “corff monitro” (“*monitoring body*”) yw—

(a) AGC,

(b) AGIC, neu

(c) Estyn;

ystyr “Deddf 2005” (“*the 2005 Act*”) yw Deddf Galluedd Meddyliol 2005;

ystyr “Estyn” (“*Estyn*”) yw Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru;

ystyr “person perthnasol” (“*relevant person*”) yw person sy’n ymwneud â gofalu am berson y gofelir amdano neu berson sydd â buddiant yn lles person y gofelir amdano.

Dyletswydd corff monitro i fonitro ac adrodd

3.—(1) Rhaid i gorff monitro fonitro gweithrediad Atodlen AA1 o ran Cymru.

(2) Rhaid i gorff monitro ddarparu adroddiad ysgrifenedig i Weinidogion Cymru ar weithrediad Atodlen AA1, i’r graddau y mae gan y corff monitro ddyletswydd i fonitro ei gweithrediad o dan baragraff (1), ar unrhyw adegau y gofynnir amdano gan Weinidogion Cymru o bryd i’w gilydd.

Adroddiadau ar y cyd

4. Caiff Gweinidogion Cymru ofyn i gorff monitro lunio adroddiad ar y cyd ag un neu ragor o’r cyrff monitro eraill yn unol â’i ddyletswydd o dan reoliad 3(2).

Cymorth gyda monitro ac adrodd

5.—(1) Caiff corff monitro ofyn am gymorth gan gorff monitro arall, gan gynnwys mewn perthynas â’r materion a bennir yn rheoliad 4, 7 neu 8, at ddibenion cyflawni ei ddyletswydd o dan reoliad 3 os yw’n meddwl y bydd cymorth o’r fath—

(a) yn cael effaith gadarnhaol ar y modd y mae’r corff monitro yn cyflawni ei ddyletswydd, neu

(b) yn helpu’r corff monitro i gyflawni ei ddyletswydd.

(2) Rhaid i gorff monitro gydymffurfio â chais a wneir gan gorff monitro arall o dan baragraff (1) oni bai—

(a) ei fod yn cael ei atal rhag helpu yn y modd y gofynnir amdano drwy unrhyw ddeddfiad neu reol gyfreithiol arall,

(b) ei fod yn meddwl y byddai cymorth o'r fath fel arall yn anghydnaws â'i ddyletswydd ei hun o dan reoliad 3, neu

(c) ei fod yn meddwl y byddai cymorth o'r fath yn cael effaith andwyol ar ei ddyletswydd ei hun o dan reoliad 3.

Monitro ac adrodd: pwerau cyrff monitro

6.—(1) Caiff corff monitro, at ddibenion cyflawni ei ddyletswyddau o dan reoliadau 3 a 4—

(a) yn ddarostyngedig i baragraff (2), ymweld ag unrhyw fan lle y mae trefniant awdurdodedig yn cael ei gyflawni;

(b) yn ddarostyngedig i baragraff (3), cwrdd â pherson y gofelir amdano sy'n ddarostyngedig i awdurdodiad;

(c) ei gwneud yn ofynnol cael mynediad at gofnodion sy'n ymwneud â gofal neu driniaeth person y gofelir amdano sy'n ddarostyngedig i awdurdodiad ac edrych ar y cofnodion hynny;

(d) cwrdd â pherson perthnasol.

(2) Pan fo trefniant awdurdodedig yn cael ei gyflawni mewn annedd breifat neu mewn rhan o fangre a ddefnyddir fel annedd breifat, rhaid i gorff monitro geisio caniatâd cyn ymweld.

(3) Ni chaiff corff monitro gwrdd â pherson y gofelir amdano sy'n ddarostyngedig i awdurdodiad ond—

(a) os oes gan y person hwnnw alluedd i gydsynio i gwrdd â'r corff monitro a'i fod yn cydsynio i wneud hynny;

(b) pan na fo gan y person hwnnw alluedd i gydsynio i gwrdd â'r corff monitro, os yw gofynion paragraff (4) wedi eu bodloni.

(4) Y gofynion sydd i'w bodloni at ddibenion paragraff (3)(b) yw—

(a) bod naill ai rhoddai atwrneiaeth arhosol a roddir gan y person y gofelir amdano, neu ddirprwy a benodir gan y llys ar gyfer y person y gofelir amdano, yn gwneud penderfyniad dilys bod cyfarfod o'r fath er lles pennaf y person y gofelir amdano, neu

(b) pan na fo rhoddai atwrneiaeth arhosol na dirprwy a benodir gan y llys, fod person sy'n ymwneud â gofalu am y person y gofelir amdano neu sydd â buddiant yn lles y person

y gofelir amdano yn penderfynu bod cyfarfod o'r fath er lles pennaf y person y gofelir amdano.

(5) At ddiben paragraff (4)(a), mae penderfyniad rhoddai atwrneiaeth arhosol neu ddirprwy a benodir gan y llys yn ddilys os caiff ei wneud—

(a) o fewn cwmpas awdurdod y rhoddai neu'r dirprwy, a

(b) yn unol â Rhan 1 o Ddeddf 2005.

(6) Rhaid i benderfyniad a wneir gan berson o dan baragraff (4)(b) gael ei wneud yn unol â Rhan 1 o Ddeddf 2005.

Cynnal cyfarfodydd

7.—(1) Caniateir i gyfarfod â pherson y gofelir amdano yn unol â rheoliad 6(1)(b)—

(a) cael ei gynnal yn y man lle y mae'r awdurdodiad yn cael ei gyflawni neu mewn unrhyw fan arall;

(b) bod yn gyfarfod wyneb yn wyneb neu, os yw'n briodol, yn gyfarfod a gynhelir gan ddefnyddio cyfleusterau sain neu fideogynadledda.

(2) Pan fo rheoliad 6(3)(a) yn gymwys a bo'r person y gofelir amdano yn gofyn i'r cyfarfod gael ei gynnal yn breifat, rhaid i'r corff monitro gynnal y cyfarfod hwnnw yn breifat â'r person y gofelir amdano.

Hysbysu

8.—(1) Rhaid i gorff cyfrifol hysbysu corff monitro yn rheolaidd am y canlynol—

(a) bod y corff cyfrifol yn cyflawni ei swyddogaethau o dan Atodlen AA1 gyda golwg ar benderfynu pa un ai i awdurdodi trefniadau mewn cysylltiad â pherson a'r dyddiad y dechreuodd y broses honno;

(b) bod y corff cyfrifol, ar ôl cyflawni ei swyddogaethau o dan Atodlen AA1, wedi penderfynu peidio ag awdurdodi trefniadau mewn cysylltiad â'r person hwnnw a dyddiad y penderfyniad hwnnw;

(c) bod y corff cyfrifol wedi awdurdodi trefniadau o dan baragraff 18 neu 19 o Atodlen AA1 ac—

(i) y dyddiad y rhoddodd y corff cyfrifol yr awdurdodiad,

(ii) y dyddiad y mae'r awdurdodiad yn cael effaith ohono, a

(iii) manylion y trefniadau fel y'u cofnodwyd yn y cofnod awdurdodiad;

(d) bod y corff cyfrifol wedi adnewyddu awdurdodiad o dan baragraff 32 o Atodlen AA1 ac—

(i) y dyddiad yr adnewyddodd yr awdurdodiad, a

(ii) y cyfnod adnewyddu;

(e) bod y corff cyfrifol wedi amrywio awdurdodiad o dan baragraff 37 o Atodlen AA1 ac—

(i) y dyddiad yr amrywiodd yr awdurdodiad hwnnw, a

(ii) manylion yr amrywiad i'r trefniant;

(f) bod awdurdodiad wedi peidio â chael effaith o dan baragraff 29 o Atodlen AA1 a'r dyddiad y peidiodd â chael effaith.

(2) Rhaid i gorff cyfrifol ddarparu i gorff monitro unrhyw wybodaeth y mae'r corff monitro yn gofyn yn rhesymol amdani at ddiben cyflawni ei swyddogaethau.

(3) Yn y rheoliad hwn, mae i "cyfnod adnewyddu" yr ystyr a roddir i "renewal period" gan baragraff 32(1) o Atodlen AA1.

Enw
Teitl y Gweinidog, un o Weinidogion Cymru
Dyddiad